

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma održanoj _____ 2008.godine i na sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2008.godine, usvojila je

ZAKON

O SPRJEČAVANJU NEREDA NA SPORTSKOM TAKMIČENJU

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom se uređuju mjere za sprečavanje nereda, nasilja, protupravnog i nedoličnog ponašanja na sportskom takmičenju, mjere za osiguranje zaštite gledalaca, takmičara i drugih učesnika sportskog takmičenja, njihove imovine i imovine pravnih lica te stvaranja uslova koji sprečavaju, suzbijaju i sankcioniraju nered, nasilje, protupravno i nedolično ponašanje za vrijeme i nakon sportskog takmičenja te stvaranje uslova da sportsko takmičenje i drugo sportsko okupljanje, što više pridonese kvalitetu života građanima, a posebno omladini kao i obaveza organizatora sportskog takmičenja i ovlaštenja nadležnih organa u provođenju tih mjera.

Član 2. (Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

1) Sportskim takmičenjem smatra se svako pojedinačno takmičenje u okviru sistema sportskog takmičenja uspostavljenog na osnovu posebnog propisa, u kome se takmiče domaći i gostujući sportski klub;

2) Učesnik sportskog takmičenja je svako lice prisutno na sportskom takmičenju;

3) Sportskim klubom u smislu ovoga Zakona smatra se svako udruženje, ustanova ili pravna osoba koja učestvuje u sportskom takmičenju;

4) Organizator sportskog takmičenja je sportska organizacija koja se može osnovati kao sportsko udruženje, sportsko društvo, privredno društvo, ustanova, sportski savez, stručno udruženje i drugo pravno ili fizičko lice koje se stalno ili povremeno bavi organizacijom sportskog takmičenja, odnosno koje je preuzelo organiziranje određenog sportskog takmičenja ili vođenje određenih poslova u organiziranju sportskog takmičenja;

5) Sportskim objektom u smislu ovoga Zakona smatra se, pored sportskog objekta utvrđenog prema odredbama posebnog zakona i drugi zatvoreni ili otvoreni objekat koji služi za obavljanje drugih sportskih aktivnosti ili takmičenja, kao i prostor za gledaoce;

6) Sportski teren je prostor na kome se obavlja sportsko takmičenje, aktivnost;

7) Alkoholnim pićem u smislu ovoga Zakona smatra se svako piće koje sadrži alkohol.

Član 3. (Djelokrug i nadležnosti)

Ovim zakonom se propisuje:

- a) protupravno ponašanje učesnika u takmičenju, prije, za vrijeme i nakon sportskog takmičenja;
- b) mjera za sprečavanje nereda, nasilja i drugog protupravnog ponašanja,
- c) obaveza i odgovornost sportskog saveza, udruženja, ustanove i pravnog lica koje je organizator ili učesnik u sportskom takmičenju;
- d) poseban uslov koji mora ispunjavati sportski objekat i obavezu vlasnika ili korisnika sportskog objekta;
- e) obaveza i odgovornost učesnika sportskog takmičenja kao i posebno ograničavanje prisutnosti sportskom takmičenju;
- f) obaveza i odgovornost sportaša, trenera, suca i drugog lica, koje organizira i vodi sportsko takmičenje;
- g) mjera koja se poduzima na sportskom takmičenju povećanog rizika;
- h) prekršaj i sankcija za protupravno ponašanje propisano ovim Zakonom;
- i) obaveza i ovlaštenje nadležnog policijskog organa i obaveza drugog organa.

Član 4. (Definicije nereda, nasilja, protupravnog i nedoličnog ponašanja)

Neredom, nasiljem, protupravnim i nedoličnim ponašanjem u smislu ovoga Zakona smatra se:

- (1) posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića ili opojnih droga te posjedovanje pirotehničkih sredstava, oružja i drugih predmeta pogodnih za nanošenje povreda ili za stvaranje nereda i nasilja od strane lica koje dolazi na sportsko takmičenje u razdoblju od tri sata prije početka do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja, a u sredstvima javnog i drugog prijevoza tokom čitavog razdoblja od početka odlaska na sportsko takmičenje pa do dolaska u prostor sportskog objekta i povratka na početno odredište;
- (2) unošenje u sportski objekat alkoholnog pića, opojne droge, pirotehničkog sredstva, oružja i drugog predmeta pogodnog za nanošenje povrede ili za stvaranje nereda i nasilja;
- (3) unošenje i isticanje transparenta, zastave i drugog simbola sa tekstom, slikom, znakom ili drugim obilježjem koji iskazuje ili potiče netrpeljivost, mržnju na osnovu rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti, koji su uvrjedljivog sadržaja i mogu rezultirati nasiljem i sukobom na tim osnovama;
- (4) bacanje na sportski teren ili u drugi dio sportskog objekta, predmet koji može da ugrozi život, fizički integritet osobe i imovine;
- (5) pjevanje pjesme ili upućivanje poruke, čijim sadržajem se iskazuje ili potiče mržnja, nasilje ili vrijeđa vjerska, nacionalna i rasna osjećanja;
- (6) paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava;
- (7) paljenje navijačkih rekvizita i drugih predmeta;
- (8) pozivanje i poticanje na:
  - a) fizički napad na učesnika sportskog takmičenja,
  - b) fizički obračun između učesnika na sportskom takmičenju,

- c) fizički obračun između takmičara sportskog takmičenja,
  - d) fizički napad na suca, delegata ili službeno lice sportskog takmičenja,
  - e) fizički napad na policijskog službenika ili pripadnika agencije koji vrši službenu radnju na sportskom takmičenju,
  - f) fizički napad na redara ili službeno lice koje je organizator sportskog takmičenja,
  - g) fizički napad na sportaša, trenera i drugog učesnika sportskog takmičenja,
- (9) nedolično i uvredljivo ponašanje takmičara na sportskom takmičenju prema drugom učesniku sportskog takmičenja, sucu i službenom licu;
- (10) nedozvoljen ulazak u prostor u kojem se takmičar priprema za takmičenje, takmičarski prostor ili službeni prostor organizatora;
- (11) oštećenje ili uništavanje sportskog objekta, prijevoznog sredstva i druge imovine prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon sportskog takmičenja, u razdoblju od tri sata prije početka do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja;
- (12) izazivanje nereda prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportskog objekta ili u sportskom objektu, remećenje toka sportskog takmičenja ili ugrožavanje bezbjednosti učesnika sportskog takmičenja ili trećeg lica;
- (13) penjanje na zaštitnu i drugu ogradu sportskog objekta;
- (14) neovlašteni ulazak u službeni prostor sportskog objekta na kome se održava sportsko takmičenje;
- (15) neovlašteni ulazak u dio gledališta sportskog objekta koji je namijenjen za gostujućeg učesnika takmičenja;
- 16) svaki oblik nepoštivanja zakonite naredbe od strane policijskog službenika ili pripadnika agencije za osiguranje osoba i imovine (u daljem tekstu: agencija) izdate u cilju održavanja javnog reda ili uspostavljanja narušenog javnog reda na sportskom takmičenju;
- 17) drugi oblik nasilničkog ponašanja i nedoličnog ponašanja kojim se može ugroziti bezbjednost učesnika sportskog takmičenja.

Član 5.

(Dužnosti i odgovornosti organizatora sportskog takmičenja)

(1) Organizator sportskog takmičenja dužan je procijeniti mogućnost izbijanja nereda i nasilja na takmičenjima, poduzeti sve mjere kojima se preduprjeđuje i onemogućava izbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledaoca, osigurati nesmetano i sigurno održavanje sportskog takmičenja.

(2) Kada sportska organizacija povjeri organizaciju sportskog takmičenja ili vršenje određenih poslova u organizaciji sportskog takmičenja drugom pravnom ili fizičkom licu, dužna je da vrši nadzor nad provođenjem mjera utvrđenih ovim zakonom.

(3) Organizator sportskog takmičenja dužan je od nadležnog policijskog organa zatražiti saglasnost za održavanje sportskog takmičenja najkasnije u roku od 72 sata prije početka sportskog takmičenja.

II- MJERE ZA SPRJEČAVANJE NEREDA, NASILJA I DRUGOG PROTUPRAVNOG PONAŠANJA

Član 6.

(Preventivne mjere organizatora sportskog takmičenja)

U cilju preventivnog djelovanja i smanjenja rizika od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja, član sportske organizacije i sportskog kluba dužan je da:

1) potiče organiziranje kluba simpatizera i navijača, vodi računa da njihovo ponašanje za vrijeme takmičenja ne bude u suprotnosti sa Zakonom i drugim pozitivnim propisima dozvoljenog ponašanja;

2) ostvari suradnju sa klubom svojih simpatizera i navijača u izboru redara iz njihovih redova radi pružanja pomoći organizatoru sportskog takmičenja u održavanju reda kada to od njih organizator zatraži;

3) pruži odgovarajuću informaciju svojim navijačima (održava prema potrebi sastanak sa predstavnikom navijača, vrši obuku redara iz reda navijača i dr.);

4) koordinira aktivnost sa klubom svojih simpatizera i navijača, prilikom odlaska sportskog kluba na sportsko takmičenje u goste, a gdje su prisutni i njihovi gostujući simpatizeri i navijači;

5) ostvari suradnju sa članom domaćeg sportskog kluba zaduženog za organizaciju, prije održavanja sportskog takmičenja, radi dogovora kako sportsko takmičenje održati bez nedoličnog ponašanja svih učesnika sportskog takmičenja;

6) poduzima i druge mjere i aktivnosti u skladu sa zakonom i drugim propisom donesenim na osnovu Zakona i sportskim pravilima.

Član 7.

(Saradnja sa nadležnim organima)

Organizator takmičenja dužan je:

1) da ostvari suradnju sa nadležnim policijskim organom radi provođenja mjera i naloga koji se odnose na održavanje sportskog takmičenja;

2) da ostvari suradnju sa službom hitne pomoći i vatrogasnom jedinicom, radi izrade plana evakuacije učesnika takmičenja kada je to potrebno i njihovo obavezno prisustvo za vrijeme sportskog takmičenja;

3) da ostvari suradnju sa drugim nadležnim organom kako bi osigurao njegovo prisustvo kada se to ovim zakonom zahtjeva.

III - SPORTSKO TAKMIČENJE

Član 8.

(Obaveza procjene izbijanja nereda i nasilja na sportskom takmičenju)

(1) Organizator sportskog takmičenja dužan je procijeniti mogućnost izbijanja nereda i nasilja na sportskom takmičenju i poduzeti blagovremenu i opravdanu mjeru radi njihovog sprječavanja, koja je propisana ovim Zakonom i drugim zakonom i propisom za njeno provođenje te propisima međunarodnog i domaćeg sportskog saveza i drugog sportskog udruženja više razine.

(2) Organizator sportskog takmičenja u procjeni opasnosti od nereda i nasilja i ocjeni potrebnih mjera za njihovo sprječavanje i otklanjanje dužan je surađivati s

nadležnim policijskim organom i osigurati dovoljan broj lica, uključujući i policijske službenike, u sportskom objektu i njegovoj neposrednoj blizini, radi provođenja mjera bezbjednosti sportskog takmičenja.

(3) Organizator sportskog takmičenja mora odrediti odgovarajuće lice za sigurnost sportskog takmičenja, koje će neposredno saradivati sa službenom osobom takmičenja.

Član 9. (Redarske službe)

(1) Organizator sportskog takmičenja, ovisno o vrsti sporta i razini sportskog takmičenja, vrsti sportskog objekta, očekivanom broju gledaoca te ocjeni od izbijanja nereda i nasilja, mora na sportskom takmičenju imati redarsku službu sa dovoljnim brojem redara.

(2) Redarsku službu mogu činiti zaposleni kod organizatora sportskog takmičenja na poslovima redara, redar dobrovoljac iz reda ostalih zaposlenika organizatora sportskog takmičenja, član kluba navijača ili drugo lice koje ispunjava uslov za redara predviđen ovim zakonom.

(3) Organizator sportskog takmičenja može za poslove redarske službe koristiti i zaposlene iz agencije za zaštitu ljudi i imovine, na osnovu ugovora o vršenju usluga sa tom agencijom.

(4) Pravilima sportskog saveza ili drugog sportskog udruženja više razine, propisuje se, u skladu sa članom 8. stav 1. ovog Zakona i ovisno o kriterijima iz stava 1, ovog člana, mjerilo za određivanje minimalnog broja redara i zaposlenih u agenciji za pojedino sportsko takmičenje, ovisno o razini i procjeni organizatora sportskog takmičenja.

Član 10. (Organizacija redarske službe)

(1) Redarska služba mora biti organizirana na način koji osigurava da svaki redar zna koja mu je osoba nadređena.

(2) Ako sportsko takmičenje obezbjeđuje i policijski službenik, najviše rangirana osoba u hijerarhiji komandovanja biće iz reda policije.

(3) Policijskom službeniku koji obavlja poslove unutar sportskog objekta u civilnom odjelu organizator sportskog takmičenja dužan je obezbjediti ulaznicu.

(4) Organizator sportskog takmičenja, ovisno o vrsti sportskog objekta, mora obezbjediti prostoriju ili prostor čiji smještaj i oprema omogućuju vizualno praćenje sportskog objekta ili njegovog dijela u kojem se odvija sportsko takmičenje i efikasno komandovanje redarskom službom.

Član 11. (Obilježja redarske službe)

Redar mora na odjeći imati vidljivo istaknutu oznaku ili natpis koji označava da je pripadnik redarske službe, pri čemu redar koji je zaposlenik agencije, mora nositi uniformu i iskaznicu te Agencije.

Član 12. **(Ovlaštenja redarske službe)**

Redar je ovlašten:

1) utvrditi lične podatke lica koje ulazi na sportsko takmičenje, pregledati da li lice koje ulazi u sportski objekat unosi alkoholno piće, drogu, pirotehničko sredstvo, oružje ili drugi predmet pogodan za nanošenje povreda ili za stvaranje nereda i nasilja, oduzeti pronađenu stvar kod lica, istog zadržati i odmah obavijestiti nadležni policijski organ;

2) pregledati da li lice koje ulazi u sportski objekat unosi ili ima transparent, simbol, zastavu i sl., koji sadržava rasističku ili drugu poruku koja može izazvati nemir i nered, oduzeti takav pronađeni predmet kod lica, isto zadržati i odmah obavijestiti nadležni policijski organ;

3) zabraniti pristup u sportski objekt licu za koje se ocijeni da je pod utjecajem alkohola ili droge ili koje pokušava unijeti u sportski objekat alkohol, pirotehničko sredstvo, oružje ili drugi predmet pogodan za nanošenje povrede ili za stvaranje nereda i nasilja ili koje je poznato policijskom organu i redarskoj službi kao izazivač nereda;

4) izvršiti razdvajanje gostujućeg navijača od domaćeg i usmjeriti ga u poseban dio sportskog objekta, koji je unaprijed dogovoren između organizatora i ovlaštenog gostujućeg člana sportskog kluba;

5) zadržati lice koje se nasilno ponaša ili drugačije remeti red na sportskom takmičenju i predati ga nadležnom policijskom organu;

6) udaljiti iz sportskog objekta lice koje je pod utjecajem alkoholnog pića ili droge, koji se nasilno ponaša ili drugačije remeti red na sportskom takmičenju;

7) onemogućiti licu da pristupi onom dijelu sportskog objekta koji mu nije dozvoljen ovim Zakonom i drugim propisima;

8) spriječiti lice u pokušaju ili činu svakog drugog protupravnog ponašanja;

9) zabraniti i spriječiti ulazak u sportski objekat, u svim slučajevima propisanim ovim Zakonom i drugim propisima;

10) upotrijebiti fizičku silu u razmjernoj mjeri ako na drugi način ne može odbiti napad usmjeren prema njemu, jednom od učesnika u sportskom takmičenju, takmičaru, drugom licu ili da spriječi uništenje, oštećenje sportskog objekta ili njegovog dijela kao i opreme.

Član 13. **(Angažovanje redarske službe)**

(1) Organizator sportskog takmičenja kao redara može zaposliti ili koristiti samo lice koje je fizički i psihički sposobno za obavljanje poslova redara, koje nije osuđivano za prekršaj protiv javnog reda ili za kazneno djelo počinjeno iz koristoljublja ili počinjeno iz nečasnih pobuda ili za koja se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Redar koji nije zaposlenik organizatora sportskog takmičenja ili zaposlenik agencije, mora proći odgovarajuću obuku.

(3) Kod svakog redara mora se utvrditi stepen fizičke i psihičke pripremljenosti i podobnosti za obavljanje redarske službe, a što se dokazuje ljekarskim uvjerenjem.

(4) Pravilnik o osposobljavanju lica koje treba da obavlja poslove redara na sportskom takmičenju donijet će Ministarstvo sigurnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 14.
(Ponašanje redarske službe)

Redar u ophođenju sa učesnikom u takmičenju mora biti krajnje profesionalan i pristojan, spreman na pomoć u svakom momentu, ne smije biti pod utjecajem alkohola ili opojne droge niti smije iskazivati svoju navijačku pripadnost.

Član 15.
(Posao redara gostujućeg kluba)

Organizator sportskog takmičenja može ugovoriti sa ovlaštenim članom gostujućeg kluba da posao redara u gostima, može obavljati i redar gostujućeg kluba.

Član 16.
(Preventivne radnje organizatora)

(1) Organizator sportskog takmičenja kada procijeni da bi moglo doći do nereda između domaćih i gostujućih učesnika u sportskom takmičenju, pozvat će predstavnika domaćeg kluba navijača i predstavnika gostujućeg sportskog kluba sa predstavnikom kluba navijača gostujućeg sportskog kluba da zajedno razmotre i donesu mjere koje će poduzeti radi sprječavanja nereda i nasilja prilikom sportskog takmičenja.

(2) Spisak imena redara iz reda gostujućih navijača mora se dostaviti organizatoru sportskog takmičenja najkasnije 24 sata prije početka sportskog takmičenja.

Član 17.
(Podupiranje i pomoć osnivanja i rada kluba navijača)

Sportska organizacija i sportski klub će poduprijeti i pomoći osnivanje i rad kluba navijača, omogućiti članu kluba navijača organiziranu kupovinu ili dodjelu ulaznice za sportsko takmičenje, organizirati za člana kluba navijača posjetu sportskom objektu i upoznavanje sa takmičarem i službenim licem sportskog kluba, pružiti mu pomoć u organizovanom odlasku u zemlji i inozemstvu na sportsko takmičenje, organizirati odlazak imenovanog redara iz reda navijača gostujućeg sportskog kluba do sportskog objekta domaćeg sportskog kluba, kada je to potrebno.

IV - SPORTSKI OBJEKT

Član 18. (Tehnički uslovi)

(1) Sportski objekt, pored uslova propisanih posebnim propisima, mora imati dovoljan broj ulaza, odnosno izlaza, mogućnost postavljanja odgovarajućih ograda ili drugih prepreka radi odvajanja domaćih i gostujućih učesnika takmičenja, uspostavljene sisteme obavještanja, zaštitu od požara, prostor za pružanje hitne medicinske pomoći, dovoljan broj sanitarnih čvorova lociranih na pojedinim dijelovima sportskog objekta.

(2) Organizator takmičenja dužan je za vrijeme održavanja takmičenja obezbjediti hitnu i vatrogasnu službu.

(3) Ako sportski objekt ima parkiralište, prostor za parkiranje autobusa mora biti odvojen od prostora za parkiranje putničkih vozila, a posebno mora biti obezbjeđen odvojeni prostor za parkiranje autobusa i putničkog vozila gostujućeg učesnika sportskog takmičenja.

(4) Ako sportski objekt nema parkiralište ili je njegovo parkiralište nedovoljno za prihvatanje očekivanog broja autobusa i putničkih vozila, o tome će organizator obavijestiti nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalazi sportski objekt, koje je dužno osigurati pogodan prostor za parkiranje autobusa.

Član 19. (Ulaz i izlaz)

(1) Ulaznim i izlaznim vratima sportskog objekta mora rukovati osposobljeno lice.

(2) Ulazna i izlazna vrata u sportski objekt i sva vrata prema prostorima gledališta moraju se otvarati prema vani od gledatelja i biti otključana za vrijeme dok su gledatelji u sportskom objektu.

(3) Sva vrata moraju imati sprave za zatvaranje, odnosno otvaranje kojima se može brzo i jednostavno rukovati i ne smiju biti zaključana ključem za vrijeme odvijanja sportskog takmičenja.

(4) Ulazna i izlazna vrata, posebno vrata koja se koriste u izvanrednim situacijama (rušenje tribina, krova ili drugog čime je natkriven gledateljski prostor, požar, nekontrolirano kretanje mase gledaoca, nestanak svjetla i sl.) prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledaoca, prolazi (tuneli) i stepenice moraju biti odgovarajuće i vidljivo označeni te se nalaziti pod stalnim nadzorom redara ili policije za vrijeme sportskog takmičenja.

(5) U izvanrednim situacijama mora biti obezbjeđena mogućnost puštanja gledaoca na takmičarski prostor.

Član 20. (Plan evakuacije)

(1) Sportski objekt mora imati Plan evakuacije kojim su određena postupanja u slučaju izvanrednih situacija (rušenje tribina, krova ili drugog čime je natkriven natjecateljski prostor, požar, nekontrolirano kretanje mase gledatelja, nestanak svjetla i sl.).

(2) Plan evakuacije donosi vlasnik ili korisnik sportskog objekta nakon konzultacije s vatrogasnom službom i službom hitne pomoći, uz prethodnu pismenu suglasnost nadležnog policijskog organa na prijedlog plana.

(3) Prije početka sportskog takmičenja s Planom evakuacije organizator sportskog takmičenja dužan je upoznati predstavnike sportskih klubova, suce i druge službene osobe na sportskom takmičenju.

Član 21.

(Pregled sportskog objekta)

(1) Sportski objekt, odnosno onaj njegov dio na kome će se održavati sportsko takmičenje i dio za gledaoce mora prije ulaska takmičara i gledaoca, biti pretražen radi pronalaženja predmeta koji se ne smiju unositi u sportski objekt.

(2) Redari, medicinsko i protupožarno osoblje moraju biti na svojim određenim mjestima prije ulaska gledatelja u sportski objekt sve do njihovog izlaska iz sportskog objekta.

Član 22.

(Sistem i način obavještavanja)

(1) Sistem obavještavanja gledaoca mora biti jasan i jači od buke koju mogu stvoriti gledaoci unutar i izvan sportskog objekta.

(2) Sistem koji se koristi za obavještavanje gledaoca ne smije se koristiti za političke poruke niti za podršku nekog od takmičarskih klubova.

(3) Kada u sportskom takmičenju učestvuje inozemni sportski klub, organizator sportskog takmičenja dužan je obezbjediti da se poruke i upute navijačima inozemnog sportskog kluba upućuju na njihovom jeziku.

(4) Organizator međunarodnoga sportskog takmičenja dužan je omogućiti predstavniku svakog inozemnog sportskog kluba obraćanje navijačima toga kluba.

(5) Organizator je dužan snimiti sva obraćanja navijačima putem sistema obavještavanja gledaoca.

Član 23.

(Uslovi za prodaju bezalkoholnih pića)

Bezalkoholna pića mogu se prodavati i distribuirati samo ako su u otvorenim plastičnim i drugim posudama kojim se ne može nanijeti tjelesna povreda.

Član 24.

(Osvjetljenje sportskog objekta)

Zatvoreni i otvoreni sportski objekti, ako se na njima održavaju sportska takmičenja noću, moraju biti opremljeni samostalnim izvorom električne energije dovoljnim da se u slučaju nestanka električne energije iz javnog sistema, osigura stupanj rasvjete dovoljan da se spriječi opasnost za gledatelje.

Član 25.

(Vrijeme otvaranja sportskog objekta)

Sportski objekt se, polazeći od vrste i značaja sportskog takmičenja i očekivanog broja gledaoca, mora otvoriti dovoljno rano da bi se izbjegle gužve i neredi prilikom ulaska i izlaska gledaoca u sportski objekt.

V - GLEDAOCI

Član 26.

(Protupravno ponašanje gledalaca)

(1) Gledaoc se, za vrijeme dolaska na sportsko takmičenje, tokom takmičenja i nakon odlaska ne smije protupravno ponašati.

(2) Gledaocu koji se protupravno ponaša zabranit će se i spriječiti dolazak na sportsko takmičenje, udaljiti će se iz sportskog objekta i iz okolice sportskog objekta ili mjesta održavanja sportskog takmičenja, te mogu mu se izreći ovim Zakonom i posebnim zakonima propisane prekršajne i kaznene sankcije.

Član 27.

(Zabrana ulaska u sportski objekat)

(1) Policijski službenici su ovlašteni da lice koje se izjasni kao navijač ili nosi navijačke oznake ili za koje predpostavlja da ide na sportsko takmičenje, koje svojim ponašanjem izaziva osnovanu sumnju da je pod utjecajem alkohola ili opojnih droga ili se drukčije protupravno ponaša, utvrditi identitet, pretražiti ga da li nosi alkohol ili opojnu drogu, pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda, nasilja, nosi transparente, zastave, simbole i sl., koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nemire i nered, oduzeti mu takve stvari, udaljiti ga iz sredstava javnog i drugog prometa, i zabraniti mu ulazak u sportski objekt, zadržati ga do isteka vremena od tri sata nakon završetka sportskog takmičenja i prema istom poduzeti i druge mjere propisane ovim Zakonom i posebnim zakonima.

(2) Policijski službenici su ovlašteni u provođenju odredbi stava 1. ovog člana pregledati autobus, voz ili motorno vozilo koje prevozi navijače na sportsko takmičenje.

(3) Ako je lice iz stava 1. ovog člana vozač ili suvozač u motornom vozilu, policija može isključiti iz saobraćaja motorno vozilo do isteka vremena od tri sata nakon završetka sportskog takmičenja i prema takvom licu poduzeti druge mjere iz stava 1. ovog člana.

Član 28.

(Zadržavanje gledalaca)

(1) Policijski službenik, pored ovlaštenja propisanih drugim propisima, ima i ovlaštenja koje prema ovom Zakonu ima i redar.

(2) Policijski službenik može gledaoca koji se protupravno ponaša zadržati u sportskom objektu do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja i prema njemu poduzeti i druge mjere propisane ovim Zakonom i posebnim zakonima.

(3) Ukoliko policija ocjeni da je ugrožena bezbjednost određenog broja učesnika sportskog takmičenja, može poduzeti mjeru zadržavanja na sportskom objektu ili poduzeti mjeru premještanja i prije završenog sportskog takmičenja

(4) Prilikom poduzimanja mjera iz stava 2. ovog člana vodit će se računa da se ne ugrozi bezbjednost drugih gledaoca, takmičara i da se omogući odvijanje sportskog takmičenja.

Član 29.

(Prostor za privođenje i zadržavanje lica)

(1) Policijski službenik će lice iz člana 27 stav 1. i člana 28. stava 2. ovoga Zakona privesti i zadržati u prostoru policije ili drugom pogodnom prostoru.

(2) Pogodnim se smatra prostor koji ima sanitarni i vodoopskrbni uređaj i koji osigurava višesatan siguran boravak zadržanog lica.

(3) Prostor u kojem se zadržava lice iz stava 1. ovog člana mora biti pod neprekidnim nadzorom policijskog službenika.

Član 30.

(Zabrane za održavanje sportskog takmičenja)

(1) Ukoliko nadležni policijski organ prije početka održavanja sportskog takmičenja procijeni da uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu ili u mjestu održavanja takmičenja, prijeti opasnost za bezbjednost učesniku sportskog takmičenja, kao i drugom licu, ako je ugrožen javni red, može zabraniti održavanje sportskog takmičenja.

(2) Ukoliko nadležni policijski organ procijeni da uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu za vrijeme održavanja sportskog takmičenja prijeti opasnost za bezbjednost učesnika sportskog takmičenja većih razmjera, može zatražiti od službene osobe koja je odgovorna za organizaciju sportskog takmičenja da isprazni sportski objekt ili dio sportskog objekta na kojem je došlo do narušavanja javnog reda i bezbjednosti učesnika sportskog takmičenja, odnosno da privremeno ili trajno prekine sportsko takmičenje.

V - SPORTAŠ I DRUGO LICE KOJE UČESTVUJE U SPORTSKOM TAKMIČENJU

Član 31.

(Dužnosti sportista)

(1) Sportaš, trener i član upravljačkog tijela sportskog kluba dužan je u svom javnom nastupu popularizirati sportske ideje koje isključuju svaki oblik nacionalističkog, rasističkog ili drugog neprimjerenog ponašanja jednog sportaša prema suparničkom sportskom klubu i njihovim navijačima.

(2) Sportski klub, Sportski savez i druga Sportska udruženja svojim će aktima utvrditi sankcije koje će se poduzimati prema sportašu, treneru i članu upravljačkog tijela sportskog kluba ako su njihovi javni nastupi ili ponašanje prije, za vrijeme ili nakon održavanja sportskog takmičenja mogli izazvati ili su izazvali protupravno ponašanje učesnika u takmičenju.

(3) Aktima iz stava 2. ovoga člana odredit će se disciplinska mjera za sportaša, trenera i člana upravljačkog tijela sportskog kluba koji su se za vrijeme sportskog takmičenja protupravno ponašali, bez obzira je li prema ovim licima pokrenut postupak za izricanje prekršajnih i kaznenih sankcija.

VI - MJERE KOJE SE PODUZIMAJU NA SPORTSKOM TAKMIČENJU POVEĆANOG RIZIKA

Član 32.

(Sportsko takmičenje povećanog rizika)

Sportsko takmičenje povećanog rizika je međunarodno takmičenje, domaće sportsko takmičenje od većeg takmičarskog značaja, sportsko takmičenje na kojem se očekuje prisustvo velikog broja učesnika u takmičenju, kao i drugo sportsko takmičenje kad bezbjednosne okolnosti ukazuju da na njemu može doći do nereda, nasilja ili nedoličnog ponašanja gledaoca.

Član 33.

(Rizik od izbijanja nasilja)

Kad okolnosti ukazuju na rizik od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskom takmičenju, organizator sportskog takmičenja je dužan da:

- 1) o tom bez odlaganja obavijesti nadležni policijski organ, nadležni organ za sportsku organizaciju, takmičara koji učestvuje na sportskom takmičenju;
- 2) odredi odgovornu osobu koja je zadužena da u okviru svojih ovlaštenja rukovodi i poduzima mjere za sprečavanje nasilničkog i nedoličnog ponašanja gledaoca i da surađuje sa nadležnim policijskim organom;
- 3) ostvari suradnju sa nadležnim policijskim organom radi postupanja po nalogu koji se odnosi na osiguranje javnog reda na sportskom takmičenju;
- 4) osigura da objekt blagovremeno i prema važećoj proceduri, bude pretražen radi mogućeg podmetnutog eksploziva ili diverzantsko-terorističkog sredstva;
- 5) objekt bude očišćen od prisustva bilo kakvog predmeta (kontejner sa smećem, otpadni materijal, tvrdi predmet pogodan za nanošenje tjelesne povrede i sl.) i da isti ukloni, najkasnije do početka preventivnog pregleda objekta.

Član 34.

(Obaveze organizatora prije početka, za vrijeme i po završetku sportskog takmičenja povećanog rizika)

Organizator je dužan da prije početka, za vrijeme trajanja i po završetku sportskog takmičenja povećanog rizika:

- 1) obezbjedi odvajanje gostujućeg učesnika sportskog takmičenja prodajom ulaznica na odvojenim i posebnim prodajnim mjestom;
- 2) obezbjedi da se u prodaju puste samo ulaznice za mjesta za sjedenje, odnosno onoliki broj ulaznica za sjedenje koji u zavisnosti od kapaciteta sportskog objekta ne ugrožava bezbjednost učesnika sportskog takmičenja;
- 3) ostvariti suradnju sa gostujućim sportskim organizatorom, učesnikom sportskog takmičenja u pogledu prodaje ulaznica za njegove učesnike takmičenja;
- 4) odredi posebne ulaze, izlaze i dio sportskog objekta za gostujućeg učesnika takmičenja, ukoliko se očekuje organizirani dolazak i odlazak;
- 5) obezbjedi preko programa sportskog takmičenja, sredstava informiranja i na drugi način poticanje učesnika sportskog takmičenja, na korektno i dozvoljeno ponašanje za vrijeme i poslije održavanja sportskog takmičenja.

Član 35.

(Uslovi prodaje ulaznica na sportskom takmičenju visokog rizika)

(1) Na sportskom takmičenju povećanog rizika organizatoru nije dozvoljeno da jednom fizičkom licu na prodajnom mjestu proda više od pet ulaznica za to takmičenje.

(2) Organizator je dužan da u saradnji sa sportskim klubom koji učestvuje na sportskom takmičenju povećanog rizika, obezbjedi vođenje evidencije o identitetu lica i distribuciji dodijeljenih ulaznica kako domaćem tako i gostujućem učesniku u sportskom takmičenju i da omogući uvid u te evidencije odgovornoj osobi Ministarstva, ako to ona zatraži.

Član 36.

(Posebna prodajna mjesta)

(1) Na dan održavanja sportskog takmičenja povećanog rizika nije dozvoljeno ulaznicu prodavati u sportskom objektu na kome se sportsko takmičenje održava ili u njegovoj neposrednoj blizini, već samo na posebnom prodajnom mjestu.

(2) Odobrenje za određivanje posebnog prodajnog mjesta iz stavka 1. ovog člana izdaje nadležno Ministarstvo.

Član 37.

(Objekat za održavanje sportskog takmičenja visokog rizika)

Organizator je dužan da obezbjedi da se sportsko takmičenje povećanog rizika održi u objektu koji ima:

1) odgovarajuću ogradu ispred objekta za usmjeravanje i razdvajanje gostujućeg od domaćeg učesnika u sportskom takmičenju;

2) odgovarajuću ogradu za sprečavanje ulaska učesnika sportskog takmičenja, kojem ulazak na sportski teren nije dozvoljen;

3) odgovarajuću ogradu za razdvajanje domaćeg od gostujućeg učesnika sportskog takmičenja;

4) odgovarajući broj jasno i vidljivo obilježenih ulaza i izlaza prema svim dijelovima sportskog objekta;

5) odgovarajuća sjedišta koja se ne mogu odvojiti korištenjem sopstvene fizičke snage;

6) odgovarajući prostor za odgovorno lice Ministarstva nadležnog za održavanje javnog reda na sportskom takmičenju sa kojeg ima jasan pregled sportskog objekta;

7) tehničku opremu za praćenje i snimanje ponašanja učesnika sportskog takmičenja u sportskom objektu;

8) prostoriju za smještaj i pružanje hitne medicinske pomoći;

9) odgovarajući broj muških i ženskih mokrih čvorova u svim dijelovima sportskog objekta,

10) prostor za siguran smještaj prijevoznih sredstava gostujućih ekipa,

11) sistem javnog razglasa čija je čujnost jača od najjačeg intenziteta buke učesnika sportskog takmičenja;

12) odgovarajuće osvjetljenje ukoliko se sportsko takmičenje održava u večernjim satima, uz neprekidno napajanje električnom energijom;

13) odgovarajući broj jasno vidljivih panoa ispred svakog ulaza u sportski objekt, na kojem je ispisano i slikom prikazano jasno upozorenje o predmetima, koje je zabranjeno unositi u objekt;

14) dovoljan broj adekvatnih spremnika za odlaganje oduzetih predmeta koji se do završetka sportskog takmičenja pohranjuju, a koji su ovim Zakonom zabranjeni da se unose u sportski objekt.

Član 38.

(Vanredna situacija)

(1) Izuzetno, nadležni policijski rukovodilac ili rukovodilac redarske službe može narediti da vrata prema prostoru gledališta budu zaključana.

(2) Sportski objekt mora imati plan evakuacije, prema određenoj metodologiji koja je utvrđena općinskom odlukom, kojom se određuje postupanje u slučaju izvanrednih situacija (rušenje tribina, krova ili drugog, čime je natkriven takmičarski prostor, požar, nestanak električne energije i sl.).

Član 39.

(Obaveze gostujućih sportskih klubova)

Gostujući sportski klub koji sudjeluje na sportskom takmičenju povećanog rizika obavezan je da:

1) najkasnije tri dana prije organiziranog polaska učesnika sportskog takmičenja obavijesti organizatora sportskog takmičenja o svim elementima bitnim za prijem kluba i ostalih učesnika sportskog takmičenja (dan i vrijeme polaska, procjena broja učesnika koji dolaze, načina prijevoza, mjesto boravka ili okupljanja, imena vođa učesnika sportskog takmičenja i sl.);

2) ostvari suradnju sa svojim učesnikom sportskog takmičenja i sudjeluje u organizovanom dolasku na sportsko takmičenje;

3) osigura raspodjelu karata za svoje učesnike sportskog takmičenja koje je dobio od organizatora sportskog takmičenja, kako je ovim zakonom propisano;

4) poduzme sve potrebne mjere da klub i gostujući učesnici u sportskom takmičenju ne budu uzrok nasilja i nereda u sportskom objektu i izvan njega;

VII - MJERE KOJE PODUZIMA NADLEŽNI ORGAN

Član 40.

(Potrebne mjere za suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja)

(1) Nadležno Ministarstvo prilikom održavanja sportskog takmičenja povećanog rizika može da naloži poduzimanje svih potrebnih mjera za suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja, a naročito da:

1) naloži gostujućem učesniku sportskog takmičenja kretanje određenim pravcem prilikom dolaska, odnosno odlaska iz sportskog objekta;

2) naložiti organizatoru sportskog takmičenja da ukloni uočeni nedostatak na sportskom objektu ili propust u organizaciji;

3) zabrani ulazak na sportsko takmičenje, odnosno udalji iz sportskog objekta lice iz čijeg se ponašanja može zaključiti da je sklono nasilničkom, nedozvoljenom i nedoličnom ponašanju;

(2) Nadležno Ministarstvo pred sportsko takmičenje povećanog rizika, najmanje 24 sata prije njegova početka, vrši pregled sportskog objekta na kome će se sportsko takmičenje održati i ostvaruje uvid u organizacione pripreme i od tog trenutka za bezbjednost sportskog objekta odgovara organizator sportskog takmičenja.

Član 41.

(Alkoholna pića)

Zabranjena je prodaja i konzumiranje alkoholnih pića na prilazima, neposrednoj blizini sportskog objekta i u sportskom objektu, tri sata prije i tri sata po završetku sportskog takmičenja povećanog rizika, kao i za vrijeme njegovog održavanja.

VIII PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 42.

(Sankcije za prekršaj)

(1) Sankcija za prekršaj propisan ovim Zakonom je novčana kazna, zaštitna mjera, a za maloljetnog prekršitelja i odgojna mjera.

(2) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupak za prekršaj propisan ovim Zakonom pokreće nadležni policijski organ ili organizator sportskog takmičenja.

Član 43.

(Zaštitne mjere)

(1) Sud za prekršaje može počinitelju prekršaja propisanog ovim Zakonom uz novčanu kaznu, pored zaštitne mjere propisati Zakonom o prekršaju BiH („Službeni

glasnik BiH“ br.20), i zaštitnu mjeru zabrane prisustvovanja sportskom takmičenju u trajanju od 1. do 3. godine.

(2) Zaštitna mjera zabrane prisustvovanja sportskom takmičenju može se izreći i bez izricanja kazne.

(3) Za prekršaj propisan ovim Zakonom zaštitna mjera oduzimanja predmeta obavezno se izriče.

Član 44. **(Angažovanje posebnih organa)**

(1) Ako je sportsko takmičenje, na osnovu procjena iz član 8. ovoga Zakona, ocijenjeno s visokom opasnošću od izbijanja nereda i nasilja, organizator mora na tom sportskom takmičenju obezbjediti prisustvo nadležnog suca za prekršaj.

(2) Dežurnog suca na zahtjev organizatora određuje predsjednik suda za prekršaj najbližeg mjesta održavanja takmičenja iz stava 1. ovog člana.

(3) Počinitelju kaznenog dijela, počinjenog za vrijeme održavanja sportskog takmičenja sud može pored kazne i bezbjednosne mjere propisane Kaznenim zakonom izreći i bezbjednosnu mjeru zabrane prisustvovanja sportskom takmičenju u trajanju koje ne može biti kraće od jedne ni duže od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke.

Član 45. **(Zabrana prisustvovanja sportskom takmičenju)**

Licu za koje postoji saznanje da se već ranije protupravno ponašalo za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekoga sportskog takmičenja Sud za prekršaj na prijedlog nadležnog policijskog organa za mjesto održavanja sportskog takmičenja ili za područje na kome se nalazi prebivalište, odnosno boravište takvog lica, može izreći zabranu prisustvovanja određenom sportskom takmičenju ili zabranu prisustvovanja sportskom takmičenju od jedne do tri godine.

Član 46. **(Maloljetne osobe)**

Nadležni policijski organ će o maloljetnoj osobi za koju je ocijenio i utvrdio da se protupravno ponašala u smislu ovoga Zakona obavijestiti njegove roditelje, odnosno staratelja, nadležni centar za socijalnu zaštitu i obrazovnu ustanovu, a o studentu visokoškolsku ustanovu u kojoj studira.

Član 47. **(Novčane kazne za organizatora sportskog takmičenja)**

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj organizator sportskog takmičenja, koji:

a) ne potiče organiziranje i dobro ponašanje kluba svojih navijača (član 6. stav 1. tačka 1.)

b) ostvari suradnju s klubom svoga navijača i iniciranje određivanja redara iz njihovog reda, radi pružanja pomoći organizatoru sportskog takmičenja u održavanju reda, (član 6. stav 1. alineja 2.).

c) ne vrši odgovarajuće informiranje svoga navijača (sastanak sa navijačem, izdavanje biltena i dr.) (član 6. stav 1. alineja 3.).

d) ne koordinira aktivnost sa klubom svoga navijača prilikom odlaska na sportsko takmičenje na kojem sportski klub učestvuje u takmičenju kao gost, a njihov navijač kao gostujući navijač, (član 6. stav 1. alineja 4.).

e) ne ostvari suradnju sa članom sportskog kluba, sudionikom sportskog takmičenja, radi sprečavanja nedoličnog ponašanja sportaša i drugog člana kluba. (član 6. stav 1. alineja 5.).

f) ne ostvari suradnju sa nadležnim policijskim organom na čijem području se održava sportsko takmičenje(radi provođenja mjere i naloga koji se odnosi na održavanje takmičenja član 7. stav 1.).

g) ne obezbjedi prisustvo odgovarajuće službe medicinske pomoći, vatrogasne jedinice kao i da ostvari suradnju, a po potrebi poduzme mjeru da obezbjedi prisustvo drugog nadležnog organa i organizacije, javne službe, javnog poduzeća (inspeksijske, komunalne službe i dr.) (član 7. stav 2.)

h) na sportskom takmičenju nema angažiranu odgovarajuću redarsku službu (član 9.).

i) na poslove redara postavi lice koje nema oznaku ili natpis koji označava da je pripadnik redarske službe

(član 11.).

j) kao redara zapošljava ili koristi lice koje ne smije biti redar

(član 13. stav 1.).

k) ne obavijesti nadležni policijski organ, drugi nadležni organ, nadležnu sportsku organizaciju, kao i sportaša koji učestvuje na sportskom takmičenju o mogućem izbijanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskom takmičenju (član 33 stav 1.).

l) ne odredi odgovornu osobu koja je zadužena da u okviru svojih ovlaštenja rukovodi i poduzima mjere za sprečavanje nasilničkog i nedoličnog ponašanja gledatelja i da surađuje sa nadležnim policijskim organom (član 33 stav 2.).

m) ne ostvari suradnju sa nadležnim policijskim organom radi postupanja po nalogu koji se odnosi na osiguranje javnog reda na sportskom takmičenju(član 33 stav 3.).

n) ne osigura odvajanje grupa gostujućih navijača prodajom ulaznica na odvojenim i posebnim prodajnim mjestima (član 34 stav 1.).

o) ne obezbjedi da se u prodaju pusti samo ulaznica za mjesta za sjedenje, odnosno onoliki broj ulaznica za sjedenje koji, u zavisnosti od kapaciteta sportskog objekta ne ugrožava bezbjednost učesnika sportskog takmičenja (član 34 stav 2.).

p) ne ostvari suradnju sa sportskom organizacijom koja učestvuje na sportskom takmičenju u pogledu prodaje ulaznice za njihovog učesnika takmičenja (član 34 stav 3.).

r) ne odredi poseban ulaz-izlaz i dio gledališta, za gostujućeg navijača, ukoliko se očekuje njegov organizirani dolazak ili odlazak u većem broju (član 34 stav 4.).

s) ne obezbjedi preko programa sportskog takmičenja, sredstava informiranja i na drugi način, poticanje učesnika takmičenja na korektno i dozvoljeno ponašanje za vrijeme i poslije održavanja takmičenja, (član 34. stav 5.).

t) ne obezbjedi da objekt u kojem se održava takmičenje povećanog rizika kumulativno ispunjava uvjete predviđene (čl. 19. i 38.) ovog Zakona.

u) ne vodi evidenciju o takmičarskom klubu (član 56. alineja 1.).

v) ne vodi evidenciju o broju gledatelja (član 56. alineja 2.).

z) ne vodi evidenciju o prisustvu navijačkog kluba (član 56. alineja 3.).

aa) ne vodi evidenciju o vođi navijačkog kluba (član 56. alineja 4.).

bb) ne vodi evidenciju o licu koje je preuzelo navijačke ulaznice(član 56. alineja 5.).

cc) ne vodi evidenciju o izrečenoj kazni u vezi sportskog takmičenja (član 56. alineja 6).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice, organizator sportskog takmičenja.

Član 48.

(Novčana kazna za vlasnika ili korisnika sportskog objekta)

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj, vlasnik ili korisnik sportskog objekta:

a) ako na parkiralištu objekta ne odvoji poseban prostor za parkiranje autobusa (član 18. stav 3. i 4.).

b) ako ulaznim i izlaznim vratima sportskog objekta ne rukuje osposobljeno lice (član 19. stav 1.).

c) ako ulazna i izlazna vrata sportskog objekta, prostor za prodaju ulaznice, rampa za usmjeravanje učesnika takmičenja, prolaz (tunel) i stepenice nisu odgovarajuće vidljivo označeni, te se ne nalaze pod stalnim nadzorom redara ili policajca za vrijeme sportskog takmičenja (član 19. stav 4.).

d) ako nije prije održavanja sportskog takmičenja provedeno pretraživanje sportskog objekta u kojem se organizira sportsko takmičenje i na kojem se smještaju gledaoci. (član 21. stav 1.)

e) ako se održava sportsko takmičenje bez uspostavljanja sistema obavještavanja gledaoca, ili adekvatnog sistema obavještavanja, te se koristi suprotno ovom Zakonu i (član 22. stav 1.).

f) ako unutar sportskog objekta omogući ili tolerira prodaju i distribuciju alkohola. (član 23. stav 1.).

g) ako prodaje i distribuiraju bezalkoholno piće protivno članu 23. stav 2. ovog Zakona.

h) ako sportsko takmičenje održava noću, a sportski objekt nije opremljen samostalnim izvorom električne energije.(član 24.).

i) ako kod otvaranja sportskog objekta zanemari opasnost od nastanka gužve i nereda i ne poduzme mjeru koja može smanjiti ovakvu opasnost.(član 25.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana novčanom kaznom od 3.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice, organizator sportskog takmičenja.

Član 49.

(Novčane kazne za fizička lica)

Novčanom kaznom od 2 000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje:

a) posjeduje ili konzumira alkoholno piće ili opojnu drogu ili posjeduje pirotehničko sredstvo, oružje i drugo sredstvo pogodno za nanošenje ozljede ili za stvaranje nereda i nasilja, a dolazi na sportsko takmičenje. (član 4. stav 1. alineja 1.);

b) pokušava unijeti u sportski objekt alkoholno piće, opojnu drogu, pirotehničko sredstvo, oružje i drugo sredstvo pogodno za nanošenje ozljede ili za stvaranje nereda i nasilja. (član 4. stav 1. alineja 2.);

c) pokušava unijeti ili unese u sportski objekt transparent, zastavu, ili drugi simbol sa tekstom, slikom, znakom ili drugim obilježjem kojim se iskazuje ili potiče netrpeljivost, mržnja na osnovu rase, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti, koje su uvrjedljivog sadržaja i mogu rezultirati nasilje i sukob na tim osnovama. (član 4. stav 1. alineja 3.);

d) baca na sportski teren ili u gledalište predmet koji može da ugrozi život, fizički integritet osobe i imovine, (član 4. stav 1. alineja 4);

e) za vrijeme sportskog takmičenja pjeva pjesmu ili na drugi način iskazuje poruku čiji sadržaj potiče mržnju ili nasilje, (član 4. stav 1. alineja 5);

6) za vrijeme sportskog takmičenja pali i baca pirotehničko sredstvo. (član 4. stav 1. alineja 6);

f) za vrijeme sportskog takmičenja pali navijački rekvizit i drugi predmet (član 4. stav 1. alineja 7);

g) fizički napada, poziva i potiče na tuču ili na napad na gledaoca, redara, službeno lice organizatora takmičenja, takmičara i druge učesnike sportskog takmičenja, (član 4. stav 1. alineja 8.);

h) koje učestvuje u tuči ili napadu na drugog gledaoca, redara, službeno lice, organizatora takmičenja, takmičara ili drugog učesnika u sportskom takmičenju (član 4. stav 1. alineja 9.);

i) koje nedozvoljeno ulazi u prostor u kome se odvija sportsko takmičenje (član 4. stav 1. alineja 10);

j) koje oštećuje ili uništava dijelove sportskog objekta, prijevozno sredstvo i drugu imovinu prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon sportskog takmičenja, u razdoblju od tri sata prije početka do tri sata nakon završetka takmičenja (član 4. stav 1. alineja 11);

k) koje izaziva nered prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportskog objekta ili u sportskom objektu, remeti tok sportskog takmičenja ili ugrožava sigurnost učesnika sportskog takmičenja ili trećeg lica. (član 4. stav 1. alineja 13);

l) koje neovlašteno ulazi u službene prostorije sportskog objekta na kome se održava sportsko takmičenje. (član 4. stav 1. alineja 14);

m) koje neovlašteno ulazi u dio sportskog objekta koji je namijenjen gostujućem učesniku sportskog takmičenja (član 4. stav 1. alineja 15.);

n) koje ne postupi po zakonitoj naredbi izdanoj od strane policijskog službenika ili pripadnika agencije za osiguranje osoba i imovine u cilju uspostavljanja narušenog javnog reda na sportskom takmičenju. (član 4. stav 1. alineja 16).

Član 50.

(Novčane kazne za prodaju i konzumiranje alkoholnih pića)

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj, vlasnik ili korisnik objekta koji omogući ili dozvoli prodaju i konzumiranje alkoholnog pića na prilazima, neposrednoj blizini i u sportskom objektu, tri sata prije i tri sata po završetku, kao i za vrijeme održavanja sportskog takmičenja (član 41).

IX - ZAŠTITNE MJERE

Član 51.

(Zaštitne mjere)

(1) Za prekršaj utvrđen ovim zakonom može se izreći:

a) zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji je upotrijebljen ili je postojala namjera da se istim izvrši prekršaj ili kojim je nastalo izvršenje prekršaja.

b) zaštitna mjera udaljenje stranca sa teritorija Bosne i Hercegovine u trajanju od šest mjeseci do tri godine.

(2) Zaštitne mjere iz tačaka a) i b) ovog člana mogu se izreći i ako kazna za prekršaj nije izrečena.

X – PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA

Član 52.

(Oduzimanje predmeta)

(1) Policijski službenik u vršenju službenog posla i zadatka dužan je:

1) kad sazna za krivično djelo ili prekršaj, propisan ovim zakonom, privremeno oduzeti predmet od lica koje je upotrijebilo ili je imalo namjeru da isti upotrijebi za izvršenje prekršaja.

2) oduzeti predmet od lica, koji može poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, izvršenjem prekršaja.

XI - NADZOR

Član 53.

(Nadzorni organi)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona provodi Ministarstvo i entitetska ministarstva unutrašnjih poslova, Policija Distrikta Brčko i Ministarstvo civilnih poslova BiH svako u okviru svoje nadležnosti.

XII - TROŠKOVI

Član 54. (Troškovi organizatora)

Organizator sportskog takmičenja snosi troškove koji se odnose na poduzete mjere, radi sprečavanja nasilja i protupravnog ponašanja na sportskom takmičenju, predviđenim ovim zakonom.

XIII - PRIHODI

Član 55. (Prihodi od sankcija)

Prihod od sankcija izrečenih na ime prekršaja predstavlja prihod budžeta lokalne samoupravne jedinice na čijem se području sportsko takmičenje održava i može se upotrijebiti za poduzimanje preventivnih mjera na suzbijanju nedozvoljenog ponašanja na sportskim takmičenjima.

XIV - SLUŽBENA EVIDENCIJA

Član 56. (Vođenje evidencija)

(1) U skladu s ovim zakonom, organizator sportskog takmičenja vodi evidenciju o:

- takmičarskom klubu;
- broju učesnika u takmičenju;
- broju prisutni navijački klubova;
- vođama navijačkih klubova;
- licima koja su preuzela navijačke ulaznice;
- izrečenim kaznama učesnicima takmičenja.

(2) Navedena evidencija se dostavlja Ministarstvu i Sportskom savezu Bosne i Hercegovine.

Član 57. (Centralna baza podataka)

Radi evidentiranja i praćenja boravka i kretanja lica protiv kojeg je izrečena mjera predviđena ovim zakonom uspostavlja se centralna baza podataka u Ministarstvu.

Član 58.

(Vođenje, korištenje i pristup evidencijama i centralnoj bazi podataka)

Ministarstvo će podzakonskim aktom detaljnije utvrditi pravila o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i centralnoj bazi podataka iz člana 57. ovog zakona.

XV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Usklađivanje općih akata sa odredbama ovog Zakona)

(1) Sportski savez i drugo sportsko udruženje, svoj će statut i druge opće akte uskladiti s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

(2) Sportski klub svoj će statut i druge akte uskladiti sa odredbom ovog Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

(3) Sportski savez i drugo udruženje više razine ovlašteni za propisivanje sistema takmičenja donijet će pravilo iz član 9. ovog zakona.

(4) Vlasnik i korisnik sportskog objekta opremit će sportski objekt u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(5) Sportski savez i drugi nadležni organ u skladu sa svojim ovlaštenjem zabranit će održavanje sportskog takmičenja na sportskom objektu koji ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 60.

(Donošenje pravilnika)

(1) Ministar civilnih poslova uz saglasnost Ministarstva, entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Policije Brčko Distrikta u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, donijet će Pravilnik kojim će propisati posebne uslove koje mora ispunjavati sportski objekt prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar sigurnosti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijet će Pravilnik o osposobljavanju lica koja trebaju da obavljaju poslove redara na sportskom takmičenju.

Član 61.

(Komisija za praćenje i provođenje odredbi ovog Zakona)

Ministarstvo sigurnosti na prijedlog Sportskog saveza Bosne i Hercegovine, imenovat će komisiju za praćenje i provođenje odredbi ovog zakona.

Član 62.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PS BIH broj _____ /08
_____ godine

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ź E N J E

ZAKONA O SPRJEČAVANJU NEREDA NA SPORTSKOM TAKMIČENJU

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama člana IV/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem Parlamentarna skupština “donosi zakone radi provođenja odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili radi obavljanja nadležnosti Parlamentarne skupštine prema ovom Ustavu“.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona proizašli su iz potrebe da se oblast koja obuhvata pitanja koja se odnose na sprječavanje nereda na sportskom takmičenju uredi na jedinstven način u Bosni i Hercegovini.

Naime, trenutno je ova oblast u Bosni i Hercegovini regulisana na različite načine tako što je npr. u nekim kantonima regulisana kroz donošenje posebnog zakona, a u nekima kroz odredbe Zakona o javnom redu i miru. Republika Srpska ima Zakon o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS“, broj 14/04).

S obzirom da je pomenuta oblast u BiH različito uređena, ovim zakonom se predlaže uspostava policijske saradnje između svih policijskih snaga u BiH, uključujući saradnju na međuentitetskom i međukantonalmom nivou, kao i saradnju sa Policijom Distrikta Brčko BiH, kako bi se uspostavila razmjena informacija i izgradilo međusobno povjerenje, te pomoglo u osposobljavanju i opremanju policije kako bi mogla odgovoriti na javne neredе u skladu sa modernim policijskim standardima i bez političkog ili etničkog utjecaja.

Ministarstvo sigurnosti je prepoznato kao tijelo u BiH a to mišljenje dijele i predstavnici međunarodnih organizacija, odnosno EUPM, koje je u mogućnosti da organizira i nadgleda ovaj proces, naročito kad je u pitanju očuvanje javnog reda i sprečavanje nereda na sportskom takmičenju.

Trenutno, u Bosni i Hercegovini nijedan zakon ne obrađuje pitanje sprečavanja nereda na sportskim takmičenjima izuzev Zakona o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama u Republici Srpskoj i nekih kantonalnih zakona. Zakon o sportu u Bosni i Hercegovini u jednom dijelu tretira pojedina pitanja iz ove oblasti, što je regulisano odredbama člana 56. st. 1. i 2. pomenutog zakona, gdje se propisuje, da je “S ciljem sprečavanja i suzbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, Bosna i Hercegovina dužna poduzimati potrebne mjere u skladu s Evropskom konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na nogometnim utakmicama, te da će se posebnim zakonom utvrditi način i mjere za sprečavanje i suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama“.

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova nema nikakvih nadležnosti nad ovim osjetljivim pitanjem, jer kantoni su zaduženi za javni red i sigurnost, pa i na sportskom takmičenju.

To nije slučaj u Republici Srpskoj, gdje je u nadležnosti policije da vodi računa o javnom redu i sigurnosti lica, pa i na sportskom takmičenju (član 5. Zakona o unutrašnjim poslovima Republike Srpske).

Distrikt Brčko nema zakona o neredima na sportskom takmičenju.

Očigledno je da u cilju upravljanja velikim javnim događajima, ne postoji niti jedan propis na državnom nivou, kojim bi se ova oblast detaljnije regulisala, a pogotovo kada se radi o održavanju značajnog međunarodnog takmičenja koje se održava u Bosni i Hercegovini. Održavanje javnog reda na sportskim takmičenjima, treba biti povjereno specijaliziranim i profesionalnim policijskim jedinicama što često nije slučaj. U praksi se često dešava da se privatne zaštitarske agencije angažiraju kao redari prilikom održavanja sportskog takmičenja, bez ikakve garancije za efikasno i profesionalno djelovanje.

Također, većim javnim događajima se upravlja kako oni nailaze, umjesto da se ide u susret događaju, a na osnovu prikupljenih informacija koje bi se slijevale u jedan centar, u ovom slučaju u Ministarstvu sigurnosti.

Održavanje javnog reda kako općenito, tako i na sportskim takmičenjima nije beznačajno pitanje, nego je jedan od uvjeta za evropske integracije. Policijske snage, moraju biti osposobljene i opremljene kako bi mogle zakonito i krajnje profesionalno djelovati u slučajevima pogoršane situacije, posebno u slučaju etničkog i nacionalno konflikta na sportskim takmičenjima.

III. USKLADENOST ZAKONA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Predmetni zakon je sadašnjim rješenjima u potpunosti usklađen sa evropskim standardima u pogledu predviđenih radnji koje predstavljaju prekršaj, sankcije za iste, te u pogledu nadležnosti za vođenje postupka, kojim je osigurana sudska zaštita u smislu zaštite ljudskih prava predviđenih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i Aneksima uz tu konvenciju i Evropskom konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama.

IV. OBRAZLOŽENJE FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE PROPISA I FINACIJSKI EFEKTI ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona, njegovih podzakonskih akata nije potrebno obezbjediti dodatna finacijska sredstva u budžetu Institucija Bosne i Hercegovine.

V. KONSULTACIJE VOĐENE U PROCESU IZRADE NACRTA ZAKONA

Nacrt odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim takmičenjima rezultat je konsultacija i sastanaka koje je radna grupa održala sa predstavnicima Ministarstva pravde BiH, OHR-a, EUPM-a, te usmene i pismene rasprave na kojoj su mogli dati svoje primjedbe, sugestije i prijedloge sljedeća ministarstva i to: Ministarstvo civilnih poslova, Sportski savez BiH, Nogometni savez BiH, Rukometni savez BiH, Olimpijski komitet BiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova i kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, Federalno vijeće za prekršaje,

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstvo pravde Republike Srpske, pravna služba OHR-a, pravna služba EUPM-a, Državna agencija za istrage i zaštitu. Sve primjedbe koje su dostavljene razmotrene su, neke od njih prihvaćene i ugrađene u ovaj zakon.

VI. MATERIJALI KORIŠTENI ZA IZRADU OVOG ZAKONA

1. Evropska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim događajima, a posebno na nogometnim utakmicama,
2. Vodič o zakonskim regulativama koje se odnose na fudbal,
3. Preventivne mjere za sprečavanje huliganstva,
4. Pravilnik o bezbjednosti na međunarodnim utakmicama i utakmicama savezne lige Nogometnog saveza Bosne i Hercegovine,
5. Disciplinski pravilnik Nogometnog saveza Bosne i Hercegovine,
6. Pravilnik o licenciranju klubova premijer lige Bosne i Hercegovine,
7. Pravilnik o osposobljavanju osoba koje obavljaju poslove redara i zaštitara na sportskim takmičenjima,
9. Pravilnik o osposobljavanju i usavršavanju kadrova u sportu,
10. Pravilnik o organizaciji takmičenja,
11. Evropska strategija nasilja u sportu,
12. Odluka Savjeta Evrope (06.12.2001. godine), sa priručnikom koji sadrži preporuke o međunarodnoj policijskoj saradnji i mjerama za prevenciju i tretiranje nasilja i nereda, vezane za fudbalske utakmice za bilo koju članicu EU,
13. FIFA- bezbjednosne smjernice,
14. Obavezujuće upustvo o bezbjednosti i sigurnosti, Izdanje 2004. godine UEFA,
15. Zakon iz ove oblasti Srbije i Hrvatske i RS-a.

